

ĎALŠIA NEÚPROSNÁ VÍZIA BUDÚCNOSTI OD AUTORA
CELOSVETOVÉHO BESTSELLERU ŽATVA SMRTI!

NEAL SHUSTERMAN

ODLOŽENÍ

3. DIEL SÉRIE UVOĽNENÍ

ODLOŽENÍ

Neal Shusterman je autor týchto kníh:

Séria *Žatva smrti*

KOSEC

NIMBUS

POSOL

KOSENIE

(Poviedky k sérii *Žatva smrti*)

HRA SO SVETMI

Séria *Uvolnení*

UVOLNENÍ

SCELENÍ

ODLOŽENÍ

Séria *Epidémia šťastia*

UŽ JE DOBRE

NEAL SHUSTERMAN

ODLOŽENÍ

Preložila Kristína Smolková

sloart

Text copyright © 2013 by Neal Shusterman
Jacket illustration © 2021 by Simon Prades
Jacket design by Lizzy Bromley © 2021 by Simon & Schuster, Inc.
Published by arrangement with Simon & Schuster Books For Young Readers,
An imprint of Simon & Schuster Children's Publishing Division
„Global organ harvesting a booming black market business; a kidney harvested every hour“
by J. D. Heyes, © 2012 by NaturalNews.com
„Foundling Wheels' for Every Italian Hospital?“
by Carolyn E. Price, © 2007 by *Digital Journal*
„Charlie Fuqua, Arkansas Legislative Candidate, Endorses Death Penalty for Rebellious
Children in Book“ by John Celock, © 2012 by *The Huffington Post*
„Terrorists Plan Attack on Britain with Bombs Inside Their Bodies to Foil New Airport
Scanners“ by Christopher Leake, © 2010 by *The Mail on Sunday*
All rights reserved.
Translation © Kristína Smolková 2025
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2026

ISBN 978-80-556-7269-4

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie
Z anglického originálu
Neal Shusterman – Unwind Dystology, Book 3: Unsouled,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Simon & Schuster, An imprint of Simon & Schuster
Children's Publishing Division, New York roku 2013,
preložila Kristína Smolková.
Zodpovedná redaktorka Eva Piarová
Editorka Dana Brežňanová
Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bojnická 10, 831 04 Bratislava, v roku 2026.
Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným
odporúčením pre konečných predajcov.

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
www.slovart.sk
pobox@slovart.sk

*Pre Jana, Erica a Robby, Keitha a Thresu,
Chrisa, Patriciu, Marciu, Andreu, Marka
a všetkých mojich priateľov, ktorí pri mne stáli,
keď som ich najviac potreboval.*

POĎAKOVANIE

Rovnako ako Camusovi Komprixovi, aj tejto knihe a všetkým knihám i príbehom zo sveta *Uvolnených* vdychujú život mnohí ľudia. V prvom rade by som sa chcel poďakovať svojmu redaktorovi Davidovi Galeovi, spoluredaktorke Navah Wolfeovej a vydavateľovi Justinovi Chandovi za podporu a za to, že mi dovolili rozdeliť druhý diel najprv na trilógiu a najnovšie na štvordielnu „dystológiu“. Srdečná vďaka všetkým z vydavateľstva Simon & Schuster vrátane Jona Andersona, Anne Zafianovej, Paula Crichtona, Lydie Finnovej, Michelle Fadlallovej, Venessy Carsonovej, Katriny Grooverovej a Chavy Wolinovej. A vďaka Chloë Fogliovej, ktorá navrhla túto úžasne desivú obálku!

Chcel by som sa poďakovať všetkým, ktorí ma počas tohto veľmi rušného roka podporovali – predovšetkým svojim deťom, Brendanovi, Jarrodovi, Joelle a Erin; ich mame Elaine Jonesovej; svojej „staršej ségre“ Patricii McFallovej; asistentke Marcii Blancovej a dobrej kamarátke Christine „Natashi“ Goethalovej.

Ďakujem skvelým ľuďom, ktorí mi pomáhajú úspešne rozvíjať kariéru; svojej agentke Andrei Brownovej, agentom pre zábavný priemysel Steveovi Fisherovi a Debbie Deuble-Hillovej, manažérovi Trevorovi Engelsonovi a právnikom Shepovi Rosenmanovi a Lee Rosenbaumovej.

Som hlboko zaviazaný Marcovi Benardoutovi, Catherine Kimmelovej, Julianovi Stoneovi, Charlotte Stoutovej a Faberovi Dewarovi, ktorých vytrvalé úsilie a viera v *Uvolnených* viedli k uzavretiu dohody o sfilmovaní celej série – čo by nebolo možné bez Roberta Kuzzlera a Margo Klewansovej zo spoločnosti Constantin Films a ich nadšenia z týchto kníh.

NEAL SHUSTERMAN

Vďaka Michelle Knowldenovej za spoluprácu na poviedke *Un-Strung* a ďalších pripravovaných poviedkach zo sveta *Uvolnených*; Matthewovi Dierkerovi a Wendy Doyleovej za ich prácu na mojej webstránke a Symone Powellovej, Tylerovi Hotlzmanovi, Annie Wilsonovej, Meare McNittovej, Matthewovi Setzekornovi a Natalie Sommorsovej, ktorí začali ako fanúšikovia a momentálne pomáhajú zaistiť, aby sa svet *Uvolnených* a postavy z neho nevytratil z Facebooku a Twitteru!

Спасибо Ludovike Fjortendeovej i Michelle a Artiemu Shaykevichovcom za preklad ruských viet a Stephanie Sandre Brownovej za jej odborné znalosti portugalčiny.

A napokon chcem poďakovať všetkým učiteľom a knihovníkom, vďaka ktorým sa tieto knihy dostávajú k deťom aj dospelým, a takisto čitateľom a fanúšikom. Práve na vašich nadšených odporúčaniach najviac záleží!

Prvá časť

Neschopní letu

„Táto nová medicínska technológia nás nepochybne oslobodí a nie zotročí, som totiž pevne presvedčený, že ľudský súcit preváži nad chamtivosťou. Preto týmto zakladám Iniciatívne občianstvo ako spoľahlivý dozorný orgán nad etickým využívaním nervového štepenia. Som si istý, že zneužívanie bude výnimkou, nie pravidlom.“

– Janson Rheinschild

„Stal som sa smrťou, ničiteľom ľudstva.“

– J. Robert Oppenheimer

Rheinschildovci

„Podpisali to. Heartlandská vojna sa skončila.“

Janson Rheinschild zavrie vchodové dvere, kabát hodí na pohovku a zvalí sa do kresla, akoby sa mu rozsypali všetky klby. Akoby ho uvoľnili zvnútra.

„To nemôžeš myslieť vážne,“ povie Sonia. „Nikto pri zmysloch by tú príšernú dohodu o uvoľnení nepodpísal.“

Pozrie sa na ňu s roztrpčenosťou, ktorá nie je určená jej, no nemá ju kam inam nasmerovať. „Kto,“ začne, „bol posledných deväť rokov pri zmysloch?“

Sonia sa posadí na opierku tak blízko neho, ako sa len dá, a vezme ho za ruku. Stisne jej ju s akýmsi zúfalstvom, ani čo by jej dlaň predstavovala jediné, vďaka čomu sa zatiaľ nezrútil do priepasti.

„Nový predseda Iniciatívneho občianstva, ten zradný narcista Dandrich, mi zavola, aby mi oznámil, že dohodu podpísali, predtým ako vydali oficiálne vyhlásenie. Vraj mi to chcel, z úcty ku mne ‘povedať ako prvému. Ale musí ti byť rovnako jasné ako mne, že to spravil zo škodoradosti.“

„Nemá zmysel týrať sám seba, Janson. Nie je to tvoja vina a nemôžeš to nijako ovplyvniť.“

Odtiahne od nej ruku a zazrie na ňu. „Máš pravdu – nie je to moja vina. Je to naša vina. Toto sme urobili spolu, Sonia.“

Zareaguje, ako keby jej dal zaucho. Nielenže sa od neho odvráti, vstane a vykročí smerom od neho, začne sa prechádzať po izbe. Dobre, pomyslí si Janson. Mala by cítiť aspoň časť z toho, čo cítim ja.

„Nespravila som nič zlé,“ trvá Sonia na svojom, „a ty tiež nie!“

„Umožnili sme to! Uvoľnenie je založené na našej technológii! Na našom výskume!“

„Ktoré nám ukradli!“

Janson sa zdvihne zo stoličky, neobsedí už ani chvíľu. Sedenie mu pripadá ako prejav zmierenia. Ako priznanie, že zlyhal. Ani sa nenazdá

a zapadne do kresla s pohárikom v ruke, bude ním krúžiť, aby počul cenganie ľadu, a vnímať, ako ho alkohol otupuje, až kým sa nepoddá. Nie, on taký nie je. Nikdy taký nebude.

Na ulici sa ozvú výkriky. Vyzrie von oknom a zbadá pár mladých chuligánov z ich štvrte. „Zdivočení,“ ako ich nazývajú najnovšie v správach. Zdivočení tínedžeri. „Musíme niečo spraviť so zdivočenými tínedžermi, ktorých táto vojna stvorila,“ nariekajú politici spoza svojich zákonodarných stolov. Nuž, čo čakali, keď presmerovali finančné prostriedky zo vzdelávania do vojny? Museli vedieť, že verejné školstvo skolabuje. Čo si mysleli, že bude robiť mládež bez práce, bez škôl a s priveľkým množstvom voľného času, ak nie problémy?

Rozvážnený dav vonku – vlastne nie celkom dav, iba štyria či piati tínedžeri – prejde okolo bez toho, aby k niečomu došlo. Doteraz sa v ich dome nič nestalo napriek tomu, že ako jediní z celej ulice nemajú mreže na oknách ani železnú bezpečnostnú bránu. Na druhej strane, viacero bezpečnostných dverí na ich ulici padlo za obeť vandalizmu. Týmto deťom možno v dôsledku zatvorených škôl chýba vzdelanie, no nie sú hlúpe. Vnímajú nedôveru všade okolo seba a o to väčšmi chcú následne prejavíť svoj hnev. „Ako sa opovažujete nedôverovať mi?“ hovoria ich násilné činy. „Nepoznáte ma.“ Ibaže ustráchaných ľudí príliš zamestnávajú bezpečnostné opatrenia, a tak to nepočujú.

Sonia k nemu zozadu podíde a objíme ho. Chce od nej prijať útechu, ale nesmie si to dovoliť. Kým nenapraví túto strašnú chybu, nemôže sa dať utešiť ani nájsť pokoj.

„Možno to bude ako kedysi studená vojna,“ mieni Sonia.

„Ako si na to prišla?“

„Majú novú zbraň,“ vysvetľuje, „uvolnenie. Možno postačí samotná hrozba, ktorú predstavuje. Možno ju nikdy naozaj nepoužijú.“

„Sudená vojna predpokladá vyrovnané sily. Akú šancu majú tieto deti, ak ich vládne orgány začnú uvoľňovať?“

Sonia vzdychne, konečne ho chápe. „Ani najmenšiu.“

Teraz sa môže navela dať trochu utešiť tým, že mu rozumie. Že nie je jediný, kto vidí temné hlbiny, do ktorých by ich nový zákon mohol uvrhnúť.

„Ešte stále k tomu nedošlo,“ pripomenie mu. „Neuvolnili ani jedného zdivočeného tínedžera.“

„Nie,“ pritaká Janson. „Pretože zákon vstúpi do platnosti až o polnoci.“

A tak sa rozhodnú stráviť zvyšok večera spolu, pevne sa objímajú, akoby šlo o poslednú noc civilizácie. Lebo vlastne ide.

1 • Connor

Začne sa to nehodou – niečím takým náhodným a absurdným, že pri pomyslení na udalosti, ku ktorým povedie, človeku zostáva rozum stáť.

Connor mal zaparkovať na krajnici a pospať si, obzvlášť počas takej veternej noci ako táto. Ráno by mal za volantom rozhodne oveľa lepšie reflexy, lenže naliehavá potreba dostať sa s Levom do Ohia ho núti na seba každým dňom viac tlačiť.

Už len jeden diaľničný výjazd, zaumieni si. Hoci si predtým predsavzal zastať, keď dorazia do Kansasu, tú značku minuli pred polhodinou. Lev, ktorý Connorovi zvyčajne vie dohovoriť, dnes večer nepomáha, lebo skrčený na sedadle spolujazdca tvrdo spí.

O pol jednej v noci skočí do svetla Connorových reflektorov ten nešťastný tvor a chlapec má čas jedine na to, aby ho letmo zaregistroval, keď trhne volantom v zúfalej snahe zabrániť zrážke.

Nemôže to byť to, čo si myslím...

Aj keď auto prudko stočí, hlúpe stvorenie sa mu opäť vrhne rovno do cesty, akoby chcelo zomrieť.

„Požičaný“ Charger doň narázi a ono sa zvalí na kapotu ako balvan, pričom roztriešti čelné sklo na milión kúskov. Jeho telo sa zakliesni v ráme s pokrúteným stieračom zabodnutým v štíhлом krku. Connor stratí kontrolu nad volantom a auto zide z asfaltu, divoko sa rúti húštím pri okraji cesty.

Connor inštinktívne skríkne a zanadáva, keď ho tvor, lipnúci na živote, poškriabe pazúrmí po hrudi, trhajúc látku i kožu, skôr ako

sa konečne spamätá dosť na to, aby dupol na brzdu. Ohavné stvorenie odletí z čelného skla ani výstrel z dela. Auto sa prevráti ako potápajúca sa loď, náhle zastane v priekope a konečne sa aktivujú airbagy, pripomínajúce poškodený padák, ktorý sa otvorí pri dopade na zem.

Nasleduje ticho, akoby sa ocitli vo vesmíre bez vzduchu, až na bezcitné zavýjanie vetra.

Lev, ktorý sa zobudil v momente, keď tvora zrazili, nič nevra-
ví. Iba lapá po dychu, vyrazil mu ho totiž airbag. Connor zistil, že
Lev reaguje skôr ako vačica. V panike zvykne zmeravieť.

Connor sa stále snaží spracovať predošlých desať sekúnd svoj-
ho života a skontroluje si ranu na hrudi. Pod dierou v tričku sa
mu tiahne šikmý škrapanec, dlhý asi pätnásť centimetrov. Napodiv
pocíti úľavu. Nejde o nič život ohrozujúce, s povrchovými zrane-
niami si dokáže poradiť. Ako by povedala Risa v časoch, keď mala
pod palcom zdravotnícke lietadlo na cintoríne: „Stehy sú najmen-
šie zlo.“ Toto poranenie si ich vyžiada asi desať. Najväčší problém
bude vymyslieť, kde poskytnú lekársku starostlivosť SVOP-károvi
na úteku považovanému za mŕtveho.

On aj Lev vystúpia z auta a vylezú z priekopy, aby si prezreli zvie-
ra, ktoré zrazili. Connorovi zoslabli nohy a podlamujú sa mu kolená,
ale keďže si to nechce priznať, usúdi, že je iba roztrasený z návalu
adrenalínu. Zadáva sa na svoju ruku – tú s tetovaním žraloka – a za-
tne päšť, načerpá brutálnu silu ukradnutej končatiny do zvyšku tela.

„To je pštros?“ spýta sa Lev, keď hľadia na veľkého mŕtveho vtáka.

„Nie,“ odsekne Connor, „je to poondiaty Vták Uličník.“ Čo
mu popravde iracionálne napadlo ako prvé, keď sa obrovský vták vy-
noril vo svetle reflektorov. Hoci bol pštros pred chvíľou dostatočne
nažive, aby sa Connorovi zaryl pazúrmí do hrudníka, momentálne
je veľmi mŕtvy. Roztrhaný krk má vykrútený v extrémnom uhle
a sklenenými očami na nich intenzívne zíza ako zombia.

„To bol teda nálet vtáka,“ poznamená Lev. Už sa tým nezdá vy-
vedený z miery, ide skrátka o postreh. Azda preto, že nešoféroval,
alebo preto, že videl oveľa horšie veci ako zrazené zviera. Connor
mu ten pokoj v krízovej situácii závidí.

„Čo robí pštros na medzištátnej diaľnici, dopekla?“ nechápe Connor. Odpovie mu hrmot plota v náhlom poryve vetra. Reflektory okoloidúcich áut osvetlia konár duba, ktorý vietor zlomil. Ťažká haluz zničila časť pletivového plota. Za ním sa pohybujú obrysy s dlhými krkmi, pričom niekoľko pštrosov stihlo cez trhlinu prejsť a zatúlať sa k ceste. Snáď budú mať viac šťastia ako ich druh.

Connor počul, že odkedy prudko stúpila cena iných druhov mäsa, pštrosie farmy sú čoraz bežnejšie, no nikdy žiadnu naozaj nevidel. Neuzitočne sa zamyslí, či vták spáchal samovraždu. Lepšie skončiť rozplásnutý na ceste ako nastoknutý na ražni.

„Vedel si, že kedysi to boli dinosaury?“ ozve sa Lev.

Connor sa zhlboka nadýchne a až teraz si uvedomí, ako plytko dosiaľ dýchal – sčasti v dôsledku bolesti, sčasti v dôsledku šoku z celej situácie. Ukáže Levovi ranu. „Podľa mňa stále sú. Pokúsilo sa ma to uvoľniť.“

Lev sa zašklabí. „Si v pohode?“

„Budem.“ Vyzlečie si vetrovku a Lev mu ju pomôže pevne omotať okolo chrbta a hrude ako provizórne škrtidlo.

Znova si prezrú auto, také totálne zničené, že viac by to nešlo, ani keby doň miesto nelietavého vtáka narazil kamión.

„No, o deň či dva si sa ho chcel tak či tak zbaviť, nie?“ spýta sa Lev.

„Hej, ale nemyslel som tým, že ho doslova vrhnem do priekopy.“

Servírka, ktorá im láskavo dovolila vziať si jej auto, tvrdila, že krádež nahlási až po pár dňoch. Connorovi ostáva len dúfať, že s peniazmi z poistky bude spokojná.

Po medzištátnej diaľnici prejde niekoľko ďalších áut. Zdemonštrované vozidlo sa nachádza dosť ďaleko od cesty na to, aby si ho nevšimol nik, kto sa nedíva. Ibaže niektorí majú dývanie sa v náplni práce.

Minie ich auto, ktoré po necelých sto metroch spomalí a cez deliaci pás sa otočí do protismeru. Zatiaľ čo sa obracia, predné svetlá iného vozidla osvetlia jeho čierno-biele farby. Patrí diaľničnej hliadke. Možno ich policajt zahliadol – a možno zahliadol pštrosov, v každom prípade však zrazu nemajú na výber.

„Utekaj!“ zvolá Connor.

„Uvidí nás!“

„Nie, kým nerozsvieti svetlomet. Bež!“

Policajné vozidlo zastane na kraji cesty a Lev prestane namietat. Zvrtné sa na útek, ale Connor ho schmatne za ruku. „Nie, tadiaľto.“

„K pštrosom?“

„Ver mi!“

Rozsvieti sa svetlomet, no namieri na jedného z vtákov, ktoré sa blížia k ceste, a nie na nich. Connor s Levom dorazia k diere v plote. Pštrosy sa rozpáchnu, čím vzniknú ďalšie pohyblivé ciele pre svetlo policajta na hliadke.

„Cez plot? Zbláznil si sa?“ šepne Lev.

„Ak budeme bežať popri plote, chytí nás. Musíme zmiznúť. Toto je jediný spôsob.“

Connor sa s Levom po boku pretisne cez zničený plot a uvedomí si, že sa zase naslepo ženie do temnoty.

NASLEDUJE PLATENÁ POLITICKÁ REKLAMA

„Minulý rok ma zlodej pripravil o manžela, za ktorého som bola vydatá tridsaťpäť rokov. Jednoducho vliezol dnu oknom. Manžel sa ho snažil premôcť a zlodej ho zastrelil. Viem, že svojho muža neprivediem späť, no najnovšie sa na hlasovacom lístku objavil návrh, vďaka ktorému by zločinci konečne zaplatili za svoje činy, telo za telo.“

Legalizáciou uvoľnenia zločincov nielen zmiernime problém s preplnenými väzeniami, ale zároveň získame tkanivá na transplantáciu, ktoré zachránia životy. Okrem toho zákon o telesnom zadosťučinení umožní, aby podiel zo zisku z predaja orgánov dostávali priamo obeť násilných trestných činov a ich rodiny.

Hlasujte za návrh 73. V jednote je sila; rozdelení kriminálni prehrajú.“

– Sponzorované Národnou alianciou obetí
za telesné zadosťučinenie

Na pštrosej farme nemôžu zostať. V hlavnej budove sa svieta – majiteľa už pravdepodobne informovali o probléme na diaľnici, a aby vtáky zhromaždili, čoskoro sa to tam začne hemžiť robotníkmi a políciou.

Asi kilometer a pol od farmy narazia na opustený prívies pri poľnej ceste. Nachádza sa v ňom postel' s matracom, ibaže natoľko plesnivým, až sa obaja rozhodnú, že najlepšie bude vyspať sa na podlahe.

Connor napriek všetkému do pár minút zaspí. Má nejasné sny o Rise, ktorú nevidel celé mesiace a možno už ani neuvidí, a sny o boji na cintoríne lietadiel. O operácii na vyčistenie cintorína, ktorá ich rozdrvila. V snoch skúša desiatky rôznych taktík na ochranu stoviek deciek, ktoré mal na starosti, pred Úradom pre mladistvých. Žiadna nefunguje. Výsledok sa nemení – všetky deti skončia buď mŕtve, alebo v kamiónoch na prepravu, ktoré mieria do zberných táborov. Ešte aj jeho sny sú márne.

Keď sa prebudí, je ráno. Leva nikde nevidí a pri každom nádychu ho bolí hrud'. Povolí škrtidlo. Hoci prestal krváčať, rana je červená a stále veľmi citlivá. Znova ho cez seba previaže, aspoň kým sa mu nenaskytne niečo vhodnejšie než zakrvavená vetrovka.

Leva nájde vonku skúmať okolie. Má čo skúmať. Čo v noci pôsobilo ako osamotený prívies, je v skutočnosti hlavné sídlo spustnutých majetkov. Prívies obklopuje zbierka veľkých zbytočných predmetov. Zhrdzavené autá, kuchynské spotrebiče a dokonca školský autobus, taký starý, že úplne stratil pôvodnú farbu a neostalo na ňom jediné nepoškodené okno.

„Človek sa musí pýtať, čo za osobu tu žilo,“ zamýšľa sa Lev.

Keď sa Connor rozhliada po ukážkovej skládke, pripadá mu znepokojivo známa. „Viac ako rok som býval na skládke lietadiel,“ pripomenie Levovi. „Každý má svoje problémy.“

„Na cintoríne, nie skládke,“ opraví ho Lev.

„Aký je v tom rozdiel?“

„Pri jednom ide o ušľachtilý koniec. Pri druhom, nuž... o odpad.“

Connor sklopí zrak a kopne do hrdzavej plechovky. „Na našom konci na cintoríne nebolo nič ušľachtilé.“

„Daj s tým pokoj,“ zareaguje Lev. „Tvoja sebalútosť začína byť otravná.“

Až na to, že nejde o sebalútosť – Lev by to mal vedieť. Ide o deti, ktoré stratili. Z viac ako sedemsto uvoľnených, ktorých mal Connor na starosti, vyše tridsať zomrelo a asi štyristo odviezli do zberných táborov na uvoľnenie. Možno sa tomu nedalo zabrániť, ale došlo k tomu pod Connorovým dohľadom. Musí tú ťarchu niesť.

Poriadne si prezrie Leva, ktorý v danej chvíli podľa všetkého spokojne skúma Cadillac bez kolies, kapoty a strechy, natoľko ob-rastený burinou zvnútra i zvonku, až vyzerá ako kvetináč.

„Je v tom istý druh krásy,“ okomentuje to Lev. „Ako keď sa potopené lode napokon stanú súčasťou koralového útesu.“

„Ako môžeš byť tak nechutne veselý?“ nechápe Connor.

Lev odpovie tým, že pohodí pridlhými plavými vlasmi a zámerne radostným úsmevom. „Možno preto, lebo sme nažive a slobodní,“ odvetí. „Možno preto, lebo som ťa bez akejkoľvek pomoci zachránil pred časťovým pirátom.“

Teraz sa už úsmevu neubráni ani Connor. „Prestaň. Tvoja samochvála začína byť otravná.“

Nemôže Levovi zazlievať dobrú náladu. Misia mu vyšla na výbornú. Vkráčal doprostred bezvýhodiskového boja a okrem toho, že našiel východisko, Connora zachránil pred Nelsonom, zdiskreditovaným polišom pre mladistvých, ktorý ku Connorovi prechováva nenávisť a bol pevne odhodlaný predať ho na čiernom trhu.

„Po tom, čo si urobil,“ povie Connor Levovi, „ti Nelson pôjde po krku.“

„A určite aj po ďalších častiach. Ale najprv ma musí nájsť.“

Až vtedy sa začne Levov optimizmus prenášať na Connora. Iste, ocitli sa v zúfalej situácii, no zúfale situácie bývajú aj horšie. Byť nažive a slobodní sa ráta a fakt, že majú cieľ – taký, vďaka ktorému možno získajú kľúčové odpovede –, do nej vnáša značné množstvo nádeje.

Connor pohne plecóm, na čo sa ozve jeho zranenie – pripomenie mu, že sa oň treba čím skôr postarať. Už len takáto komplikácia im chýbala. Na žiadnej klinike ani pohotovosti ho neošetria bez vypytovania. Keby ho dokázal udržať čisté a obviazané, kým nedorazia do Ohia, vie, že Sonia by mu poskytla potrebnú starostlivosť.

Teda, ak je stále v starožitníctve.

Teda, ak vôbec žije.

„Na poslednej dopravnej značke, predtým ako sme zrámovali toho vtáka, stálo, že kúsok pred nami je mesto,“ informuje Lev. „Pôjdem šlohnúť auto a vrátim sa po teba.“

„Nie,“ namietne Lev. „Prešiel som celú krajinu, aby som ťa našiel – nespustím ťa z očí.“

„Si horší ako policajt pre mladistvých.“

„Dva páry očí sú lepšie ako jeden,“ vyhlási Lev.

„Lenže ak jedného z nás chytiť, ten druhý sa stále môže dostať do Ohia. Spolu riskujeme, že nás chytiť oboch.“

Lev otvorí ústa, aby odpovedal, no opäť ich zavrie. Proti Connorovej logike sa nedá namietiť.

„Vôbec sa mi to nepáči,“ podotkne napokon.

„Ani mne, ale lepšiu možnosť nemáme.“

„A čo mám robiť, kým budeš preč?“

Connor sa naňho usmeje s jedným podvihnutým kútikom úst. „Splyn s útesom.“

Je to dlhá prechádzka – hlavne pre človeka v bolestiach. Pred odchodom Connor v prívесе objavil „čistú“ bielizeň, ako aj skryšú s lacnou whisky, ideálny spôsob, ako vyčistiť ranu. Bolesťivý síce tiež, ale ako hovoria všetci športoví tréneri na svete: „Bolesť je slabosť opúšťajúca telo.“ Connor trénerov odjakživa neznášal. Keď štipanie ustalo, lepšie si hrud' obviazal a obvaz zakryl vyblednutou flanelovou košľou, ktorá patrila poslednému obyvateľovi prívesu. Do takéhoto horúceho počasia je príliš hrubá, lepšiu možnosť však nemal.

Teraz spotený v dôsledku tepla a ubolený v dôsledku zranenia počíta kroky po polnej ceste, kým sa nezmení na spevnenú. Zatiaľ okolo neho neprešlo ani jedno auto, no to je v poriadku. Čím menej očí ho vidí, tým lepšie. Samota znamená bezpečie.

Navyše nevie, čo čakať od mestečka pred sebou. Pokiaľ ide o veľkomestá a predmestia, zistil, že bývajú pomerne identické – mení sa jedine ráz krajiny. Zato vidiecke oblasti sa značne rôznia. Existujú menšie mestá, z ktorých chcete pochádzať a časom sa do nich vrátiť: láskavé, srdečné komunity, ktoré vydychujú americkosť, rovnako ako dažďové pralesy vydychujú kyslík. A potom sú tu mestá ako Srdcovo v Kansase.

Kde skalal pes.

Connor vidí, že ho postihla hospodárska kríza, čo nie je až také nezvyčajné. Na to, aby mesto vypustilo dušu, v súčasnosti stačí, aby významný závod zatvoril alebo si zbalil kufre a odtancoval za lacnejšou pracovnou silou do zahraničia. Avšak Srdcovo nie je iba hospodársky oslabené, je škaredé zásadným spôsobom a na viacerých úrovniach.

Hlavný ťah zaplňajú nízke budovy s monotónnymi fasádami výlučne v béžových odtieňoch. Hoci Connor minul množstvo fariem, ktoré sa zelenali a prekvitali v júlovom slnku, v strede mesta chýbajú akékoľvek stromy či zeleň, ak teda neráta burinu v prasklinách chodníkov. Stojí tam nevábny kostol z jednotvárnych tehál horčicovej farby. Pútač káže: KTO SA B DE KAJAŤ ZA VAŠE HR ECHY? B NGO KAŽDÝ P ATOK.

Najpríťažlivejšiu budovu v meste predstavuje nový trojposchodový parkovací dom, ktorý nie je otvorený. Connor si uvedomí, že za to môže prázdny pozemok vedľa. Nachádza sa tam billboard s modernou kancelárskou budovou, ktorú by tam mali vybudovať a ktorá by jedného dňa mohla vyžadovať tri poschodia na parkovanie, ibaže zanedbaný stav pozemku prezrádza, že kancelársky komplex je v štádiu plánovania hádam desaťročie a pravdepodobne ho nikdy nepostavia.

Nejde vyslovene o mesto duchov – vidí veľa ľudí, ktorí sa venujú svojim zvyčajným ranným činnostiam. Cíti však nutkanie spýtať sa

ich: „Načo to robíte? Aký to má zmysel?“ Problém s takýmto mestečkom spočíva v tom, že každému s čo i len základným pudom sebazáchovy sa z neho dávno podarilo vypadnúť – možno si na život nájsť nejaké mestečko toho druhého typu. So srdcom, ktoré Srdcovu chýba. Obyvatelia, ktorí tu ostali, sa tak trochu prichytili na dno panvice.

Connor dorazí k supermarketu. Asfaltové parkovisko sa vlní od tepla. Áut, ktoré môže šlohnúť, má na výber dosť, ale všetky sa nachádzajú na otvorenom priestranstve, takže to nepôjde bez toho, aby riskoval odhalenie. Navyše dúfa, že narazí na parkovisko s možnosťou dlhodobého parkovania, kde by si ukradnuté vozidlo nemuseli všimnúť deň alebo dlhšie. Aj keby parkovisko opustil s autom, vlastník krádež do hodiny nahlási. Lenže koho sa snaží oklamať? Parkovisko s možnosťou dlhodobého parkovania by naznačovalo, že majitelia zaparkovaných vozidiel majú kam ísť. Ľudia zo Srdcova sa podľa všetkého nikam nechystajú.

Hlad ho ťahá k obchodu a on si uvedomí, že pol dňa nejedol. Vo vrecku má asi dvadsať dolárov a usúdi, že nie je nič zlé na tom, keď si kúpi niečo na zahryznutie. Ostať v anonymite počas päťminútovej návštevy supermarketu je ľahké.

Automatické dvere sa otvoria a jeho zasiahne závan studeného vzduchu, ktorý mu najprv pripadá osviežujúco, no potom spôsobí, že sa mu spotené oblečenie prilepí na telo. Dobre osvetlený obchod zaplňajú zákazníci, ktorí sa pomaly presúvajú uličkami. Zrejme sem prišli na nákup i skryť sa pred teplom.

Connor schmatne hotové sendviče a plechovky sódočky pre seba aj pre Leva, nato zamieri k samoobslužnej pokladnici, len aby sa dozvedel, že je zatvorená. V ten deň sa kontaktu s ľuďmi nevyhne. Vyberie si predavača, ktorý vyzerá ľahostajne a nevšímavo. Môže byť od Connora asi o rok či dva starší. Chudý so strapatými čiernymi vlasmi a s jemnými fúzikmi, ktoré skrátka nevyzerajú, ako by mali. Schmatne Connorov nákup a nablokuje ho.

„Bude to všetko?“ opýta sa roztržito.

„Hej.“

„Našli ste všetko, čo ste chceli?“

„Hej, v pohode.“

Švihne pohľadom ku Connorovi. Zdá sa, že sa mu akosi prídlho díva do očí, ale možno iba dostal pokyn okrem mechanickeho kladenia zvyčajných otázok nadväzovať so zákazníkmi očný kontakt.

„Treba ti to pomôcť odniesť?“

„Myslím, že to zvládnem.“

„Jasné, človeče. Drž sa v chládku. Je tam hic.“

Connor odíde bez akéhokoľvek incidentu. Vyjde späť do horúčavy, nachádza sa v polovici parkoviska, keď začuje...

„Hej, počkaj!“

Stuhne, inštinktívne zovrie pravú ruku v päšť. Avšak keď sa otočí, zbadá, že za ním beží pokladník mávajúci peňaženkou.

„Človeče, toto si si zabudol na pulte.“

„Dík, ale nie je moja,“ odvetí Connor.

Pokladník ju otvorí, aby sa pozrel na preukaz. „Určite? Lebo...“

Zaútočí tak znenazdajky, že Connora zastihne nepripraveného. Nemá možnosť chrániť sa pred úderom – a ide o úder pod pás. Kopanec do rozkroku, ktorý sa prejaví vlnou šoku, nasledovanou neznesiteľnou bolesťou. Zaženie sa a Rolandova ruka ho nesklame. Pokladníkovi vrazí do sánky, potom sa rozoženie vlastnou rukou, lenže to už cíti takú nesmiernu bolesť, že v nej nemá žiadnu silu. Útočník zrazu stojí za ním a škrtí ho. Connor sa neprestáva vzpierať. Hoci je väčší a silnejší, reaguje spomalene a pokladník vie, čo robí. Chvatom mu preruší prívod kyslíka do priedušnice a stlačí krčnú tepnu. Connorovi sa zatmie pred očami, uvedomí si, že onedlho stratí vedomie. Jediné pozitívum je, že viac nebude cítiť mučivú bolesť v rozkroku.

OZNÁMENIE PRE VEREJNOSŤ

„Zvykol som o tlieskačoch žartovať, až kým si traja z nich nezmyselne nevybrali moju školu ako cieľ a neodpálili sa uprostred plnej chodby. Kto by bol povedal, že jednoduché spojenie rúk môže spôsobiť toľko utrpenia? V ten deň som stratil veľa kamarátov.“

Ak si myslíte, že pre zastavenie tleskačov nedokázate nič urobiť, myľte sa. Môžete nahlásiť podozrivých tínedžerov vo svojej štvrti, pretože zo štatistik vyplýva, že väčšina tleskačov má menej ako dvadsať rokov. Všímajte si ľudí v príliš hrubom oblečení na aktuálne počasie, tleskači sa totiž takýmto spôsobom často snažia chrániť, aby sa neodpálili omylom. Všímajte si aj tých, ktorí kráčajú s prehnanou opatrnosťou, akoby každý krok mohol byť ich posledným. A nezabudnite vo svojom spoločenstve lobovať za zákaz potlesku na verejných podujatiach.

Spoločne dokážeme s tleskačmi raz a navždy skoncovať. Sú to naše ruky proti ich.“

– Sponzorované organizáciou
Ruky od seba pre mier®

Connor sa náhle preberie, plne pri vedomí, plne vnímajúc situáciu. Ani na chvíľu nezapochybuje: vie, že naňho zaútočili, a vie, že má problém. Otázka znie, aký veľký.

Rana na hrudi ho bolí a v hlave mu treští, no myšlienky na bolesť potlačí a rýchlo si začne prezeráť okolie. Steny zo škvárovbetónových tvaroviek. Hlinená podlaha. To je dobre – znamená to, že ho nedržia vo väzenskej cele ani vo vyšetrovačke. Jediný zdroj svetla predstavuje žiarovka visiaca nad jeho hlavou. Pri stene po jeho pravicu sa kopia zásoby potravín a balenia fliaš vody, naľavo vedú betónové schody dohora k poklopu. Ocitol sa v nejakom suteréne alebo bunkri. Možno v podzemnom kryte pre prípad tornáda. To by vysvetľovalo núdzové zásoby.

Skúsi sa pohnúť, avšak nejde to. Ruky má priviazané k tyči za chrbtom.

„To ti teda trvalo!“

Otočí sa a zbadá pokladníka zo supermarketu s mastnými vlasmi, ako sedí v tieni pri potravinových zásobách. Keďže si ho Connor už všimol, posunie sa vpred na svetlo. „Ten chmat, čo som použil, väčšinu ľudí zloží na desať alebo dvadsať minút, ale ty si bol mimo skoro hodinu.“

Connor mlčí. Akákoľvek otázka, akákoľvek veta by bola prejavom slabosti. Nechce dať tejto nule väčšiu moc, než má.

„Keby som ťa držal ešte desať sekúnd, zhebol by si. Alebo by ti to aspoň poškodilo mozog. Nemáš poškodený mozog, či hej?“

Connor naňho naďalej iba chladne hľadí.

„Vedel som, kto si, hneď jak som ťa uvidel,“ pokračuje pokladník. „Šeci tvrdili, že SVOP-kár z Akronu zomrel, ale ja som vedel, že to neni pravda. ‚Habeas corpus,‘ hovorím im. ‚Doneste mi telo.‘ Lenže nemohli, lebo nie si mŕtv!“

Connor viac neudrží jazyk za zubami: „Habeas corpus znamená niečo iné, ty somár.“

Pokladník sa zachichoce, následne vytiahne mobil a spraví si fotku. Connora z blesku rozbolí hlava. „Chápeš, aká je toto para-da, Connor? Môžem ťa volať Connor, že?“

Connor sklopí zrak a zistí, že ranu na hrudi má nanovo prekrytú ozajstnou gázou a leukoplastom. Fakt, že obväz vidí, ho upozorní na to, že na sebe nemá košeľu.

„Čo si urobil s mojou košeľou?“

„Vyzliekol som ti ju. Keď som uvidel tú krv, musel som sa pozrieť. Kto ťa porezal? Poliš pre mladistvých? Vrátil si mu to?“

„Hej,“ odpovie Connor. „Je mŕtv.“ Dúfa, že jeho neprestajné gánenie hovorí: *A teraz si na rade ty.*

„To by som si kukol!“ zareaguje pokladník. „Si môj hrdina. Vieš to, že?“ Nato začne stavať zvrátené vzdušné zámky. „SVOP-kár z Akronu vyhodil do vzduchu zberný tábor Šťastný Jack a utiekol pred vlastným uvoľnením. SVOP-kár z Akronu uspal poliša pre mladistvých jeho vlastnou zbraňou. SVOP-kár z Akronu zrobil z desiatka tieskača!“

„To som nespravil.“

„Jasné, no zvyšok hej a to stačí.“

Connor pomyslí na Leva, ktorý ho čaká na poli s odpadom, a príde mu zle.

„Človeče, sledoval som tvoju kariéru, kým nepovedali, že si zomrel, ale nikdy som tomu neveril, ani na chvíľu. Týpka ako ty len tak nezložia.“

„To nebola žiadna kariéra,“ namietne Connor. Znechucuje ho spôsob, ako ho tento chalan uctieva, no on akoby Connora nepočul.

„Rozvrátil si svet. Tiež by som to dokázal, vieš? Proste potrebujem šancu. A možno komplica, ktorý vie, čo robí. Ako to tým hore ukázať. Chápeš, kam tým mierim, že? Jasnačka, si príliš chyt-rý na to, aby si nechápal. Vždycky som vedel, že keby sme sa stretli, boli by z nás kamoši. Sadli by sme si – spriaznené duše a tak.“ Vzápätí sa zasmieje. „SVOP-kár z Akronu v mojom podzemnom kryte. To nemôže byť náhoda. Bol to osud, človeče! Osud!“

„Kopol si ma do gulí. Nebol to osud, bola to tvoja noha.“

„Jasné, za to sa ospravedlňujem. Lenže, vieš, niečo som spraviť musel, inak by si proste odišiel. Viem, že to bolí, ale neni to nič vážne. Snáď to neberieš v zlom.“

Na tom sa Connor horko zasmieje. Nemôže si pomôcť. Premýšľa, či útok niekto videl. Ak áno, nezaujímalo ho to alebo aspoň nie natoľko, aby ho zastavil.

„Kamaráti sa navzájom nezáväzujú v pivnici,“ podotkne.

„Jasné, aj za to sa ospravedlňujem.“ Avšak nemá sa k tomu, aby ho rozviazal. „Mám dilemu. Vieš, čo je dilema, že? Jasnačka, že vieš. Chápeš, ak ťa rozviažem, asi zdrhneš. Takže ťa musím presvedčiť, že som fakt dobrý. Slušný chalan, napriek tomu, že som ťa zložil a zviazal. Musím sa postarať, aby si pochopil, že nájsť na tomto poondenom svete kamoša, ako som ja, je ťažké a že toto je miesto, kde chceš byť. Odtetaz nemusíš utekať. V Srdcove nikto nikoho nehladá, chápeš.“

Jeho väznoteľ vstane a gestikulujúc sa prechádza. Kým hovorí, naširoko roztvorí oči, ako keby rozprával historku pri táboráku. Fantazíruje, pričom sa na Connora už ani neďíva. Ten ho skrátka nechá pokračovať, usúdi, že by z jeho blábotu mohla vyplynúť nejaká užitočná informácia.

„Šetko som to vymyslel,“ pokračuje chalan. „Zafarbíme ti vlašy na takú tmavú farbu, ako mám ja. Poznám chlapíka, čo ti lacno spraví pigmentové injekcie do očí, takže budú orieškovohnedé ako moje – vidím síce, že jedno oko máš trochu iné ako druhé, ale

zariadime, aby vyzerali rovnako, však? Potom ľuďom povieme, že si môj bratranec z Wichity, lebo šeci vedia, že vo Wichite mám rodinu. S mojou pomocou tak parádne zmizneš, že nikto nezistí, že nie si mŕtvy.“

Predstava, že by sa mal Connor akýmkoľvek spôsobom podobať na tohto chalana, nie je oveľa príjemnejšia ako kopanec do rozkroku. A zmiznúť v Srdcove? Hotová nočná mora. Napriek všetkému však vytiahne najvrelší úsmev, na aký sa zmôže.

„Vravíš, že sa chceš kamarátiť, ale ja ani neviem, ako sa voláš.“

Pôsobí urazene. „Mal som to na menovke v supermarkete. Nepamätáš?“

„Nevšimol som si.“

„Nie si práve všímavý, čo? Chalan v tvojej situácii by sa mal naučiť byť všímavejší.“ A následne dodá: „Nie v tvojej situácii tu. Myslím v tvojej situácii tam vonku.“

Connor čaká, kým jeho väznoteľ napokon nepovie: „Argent. Vyslovuje sa to *Árdžent* a vo francúzštine to znamená peniaze. Argent Skinner k tvojim službám.“

„Z rodiny Skinnerovcov z Wichity.“

Argent sa tvári mierne šokovane a čoraz podozrievavejšie. „Počul si o nás?“

Connor zvažuje, že by sa s ním pohrával, ibaže usúdi, že ak by to Argentovi došlo, nehládel by na to veľmi zhovievavo. „Nie. Predtým si to spomenul.“

„Aha, jasné.“

Argent naňho len s úškrnom zíza, až kým sa nerozletia padacie dvere a po schodoch nezlezie ktosi ďalší. Žena sa sčasti ponáša na Argenta, akurát je o pár rokov staršia, vyššia a o čosi mľandrovejšia, nie tučná, skôr mierne robustná a neforemná. Staromódna – ak tak možno označiť takú mladú ženu. Oproti Argentovi sa tvári trošku neprítomnejšie, ak sa to vôbec dá.

„To je on? Môžem ho vidieť? Fakt je to on?“

Argentovo správanie sa náhle úplne zmení. „Drž tú sprostú klapačku!“ skríkne. „Čo chceš, aby celý svet vedel, koho tu máme?“

„Prepáč, Argie.“ Pri pokarhaní zdanlivo zhrbí široké plecia.

Connor ju rýchlo vyhodnotí ako Argentovu staršiu sestru. Dva-
dsaťdva- či dvadsaťtriročnú, hoci vystupuje, akoby bola oveľa mlad-
šia. Mdlý výraz tváre svedčí o obmedzenosti, za ktorú nemôže, no
Argent ju za ňu zjavne viní.

„Ak nám chceš robiť spoločnosť, choď si sadnúť do kúta a buď
ticho.“ Obráti sa späť ku Connorovi. „Grace nevie, akou hlasit-
tosťou sa vnútri rozpráva.“

„Nie sme vnútri,“ namietne Grace. „Kryt sa nachádza v zá-
hrade a to je mimo domu.“

Argent vzdychne a potrasie hlavou, uprie pritom na Connora
prehnane trpezlivý pohľad. „Chápeš, ako to je?“

„Hej, chápe,“ potvrdí Connor. Uloží si ďalšiu informáciu.
Kryt sa nenachádza v dome, ale v záhrade. To znamená, že ak sa mu
z pivnice podarí utiecť, bude o pár desiatok metrov bližšie k slobode.
„Nebude ťažké utajiť, že som tu dolu,“ vyzvedá, „keď domov
prídu ostatní?“

„Nikto ďalší nepríde,“ vyhlási Argent. Presne to sa Connor snažil
zistiť. Vyvolá to v ňom zmiešané pocity. Na jednej strane, ak by mala
domácnosť viac členov, niektorý by mohol byť dostatočne rozumný,
aby toto celé zastavil, skôr než to zájde ďalej. Avšak na druhej strane,
rozumný človek by Connora s najväčšou pravdepodobnosťou
odovzdal príslušným orgánom.

„No, myslel som, že keď máš dom, musíš mať rodinu. Možno
rodičov.“

„Mŕtvi,“ povie Grace. „Mŕtvi, mŕtvi, mŕtvi.“

Argent po nej strelí prísny varovným pohľadom, nato sa opäť
otočí ku Connorovi. „Naša matka zomrela mladá. Otec otrčil
kopytá minulý rok.“

„A dobre mu tak,“ zapojí sa Grace s úsmevom. „Chystal sa
úbohého Argenta uvoľniť pre prachy.“

Argent jediným plynulým pohybom zdvihne fľašu vody a šmarí
ju do sestry prudko ako bejzbalovú loptu. Grace sa prikrčí, ibaže nie
dosť rýchlo. Fľaša jej narazí z boku do hlavy a ona zjajkne od bolesti.